

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

34. An Regula octaua Cencellariae excipiens Cardinales, excipiat
Cardinales à Curia absentes, & quid de Cardinalibus Titularibus de Vrbe,
Ex part. 5. tr. 2. res. 28.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76442](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76442)

generali sua constitutione, nisi cum id exprimitur. Vide etiam Ferrerum *vol. 2. conf. 315. num. 7.* & Puticum *lib. 1. decis. 95. num. 1.*

2. Sed hæc opinio ita absolute prolata ab aliquibus non admittitur, ita ex multis Scortia in *Bulla Pontif. epit. 41. theore. 114.* & in multis casibus inclusos esse Cardinales in regulis Cancellariæ, tradit Gonzalez in *reg. 8. Cancell. gl. 24. num. 15. & seq.* & Lotherius *de benef. tom. 1. lib. 1. q. 8. n. 88.* quibus adde Filliucium *tom. 3. tr. 44. c. 3. n. 79.* vbi docet Cardinales teneri regulis Cancellariæ, illis nimirum, quibus agitur de vitanda fraude.

RESOL. XXXIV.

An Regula octaua Cancellaria excipiens Cardinales, excipiat Cardinales à Curia absentes; & quid de Cardinalibus Titularibus ab urbe? Ex part. 5. tr. 2. Ref. 28.

§. 1. **R**espondeo Gonzales in *dicta regula glossa 24. a n. 21.* excipere omnes Cardinales ordinariorum collatores etiam à Curia absentes, exceptis illis sex Cardinalibus Titularibus de Vrbe, quorum Cardinalatus Episcopatus annexus est. Nam horum beneficia si vacent, in absentia Sedi Apostolicæ reseruantur, per *reg. 7. Cancell.*

2. Sed Castrus Palaus *tom. 2. tr. 13. disput. 2. punct. 22. §. 4. n. 9.* fatetur quidem per *reg. 7. Cancell.* horum beneficia sic vacantia in absentia reseruati. Sed hoc non obstat quominus hæc regula 8. quæ est de mensibus, nullum Cardinalem comprehenderit, stat enim optimè, quòd nullus Cardinalis sit comprehensus in reseruatione mensium, & quòd aliqui Cardinales sint comprehensi in reseruatione facta pro beneficiis vacantibus tempore, quo à Curia fuerint absentes, ergo, &c. Et huic sententiæ consentit etiam Garzias *de benef. part. 5. cap. 1. à num. 638.* Et ego libenter adhareo.

RESOL. XXXV.

An Cardinales Episcopi excusentur à residentia, si Roma Summo Pontifici assistant? Et an Cardinales possint à Curia discedere sine licentia Papæ? Ex part. 5. tract. 2. Refol. 8.

§. 1. **A**ffirmatiuam sententiam tenet Villadiego *de origine Cardinal. quest. 5. nu. 11. & 12.* Gonzales in *regul. 8. Cancell. glossa 24. num. 128.* Parisius *de benef. lib. 3. q. 1. n. 74.* & alij, quos citat & sequitur Hieronymus Gigas in *tr. de residen. Episc. cap. 17. n. 30.* vbi sic ait. Quartus casus quo Episcopus iure excusatur non residens; si ad Cardinalatus apicem promoueat, sunt enim Domini Cardinales astricti curæ vniuersalis Ecclesiæ. Innocent. in *cap. bona memoria, de postulat. & ibi Abb.* tenentur namque assistere Pontifici consulendo in rebus agendis tangentibus totam Christianam Republicam, vt patet in *cap. per venerabilem, qui filij sui legit. & in cap. fundamenta, de elect. in 6.* Hinc est quòd Cardinales dicuntur pars corporis Papæ, vt in *cap. decreto 2. q. 6.* & dixit Hostiensis in *cap. antiqua, de priuileg. & ibid.* Anton. de Butr. quòd licet Episcopi iurent fidelitatem Papæ, vt in *cap. ego enim, de iur. iuran.* Tamen Cardinales tanquam viscera & pars corporis Papæ non præstant huiusmodi iuramentum, debent tamen se præ cæteris astrictos reputare ad seruandam fidelitatem ipsi Summo Pontifici. Hoc tamen proce-

Sup. hoc supra in Ref. §. Verum, & in aliis eius fecit not.

dit in Cardinalibus, Presbyteris & Diaconis, sed Cardinales Episcopi iurant vt Episcopi, vt cæteri faciunt Episcopi, non tamen tanquam Cardinales, secundum Hostiensem, & Ioannem Andream, in *d. cap. antiqua.* & habetur per Martinum de Laud. in *suo tr. de Cardinal. in 4. q. ...* & non præstat iuramentum Cardinalibus in signum singularis confidentiæ, quam de ipsis habet Papa, nam sicuti cardine ostium regitur, *Prom. 25.* ita consilio & assensu Dominorum Cardinalium Papa regitur, disponit, & ordinat vniuersalem Ecclesiam, vt inquit Cardin. in *cap. quamquam, colum. 2. v. 2. quod sicut 2. q. 8.* de quibus Bernardus in *lib. de consolat. ad Eugenium Papam,* inquit. Hi quoque, qui tibi continuè assistunt, seniores populi Orbis iudices, &c. Abbas in *cap. 2. 1. col.* inquit, quòd Cardinales sunt pars corporis Papæ, quibuscumque Papa totum Orbem iudicat, allegato text. in *d. cap. per venerabilem, qui filij sui legitimi.* Facit, quia Cardinales non possunt à Curia discedere sine licentia Papæ, vt dicunt Ioannes Andreas, & Doctor. in *cap. vestra el. 2. de elect.* subdendo quòd Cardinales habent alas ligatas vt à Curia sine Papæ licentia non discedant, quod etiam dixit Martinus de Laud. in *tr. suo de Cardin. quest. 43.* Hinc est quòd percipiunt fructus suorum beneficiorum etiam in absentia, *cap. cum dilectus, de Cler. non resident.* vt latè per Oldr. *consil. 46.* vbi dixit quòd ius commune habet illos pro residentibus, ex quo Romanæ Ecclesiæ seruiunt, quæ omnium Ecclesiarum mater est, & aliarum Ecclesiarum sollicitudinem gerit, præallegato *cap. bone el. 1. de postulat. Pralat.* de quo per Martin. de Laud. in *d. tract. suo quest. 68.* Huc vsque Gigas *ubi supra,* cuius sententiam præter Doctores citatos ab ipso tenet etiam noster Siculus Barbatia *tr. de Cardin. q. vlt.* & ex neotericis hanc sententiam mordicus tenet Augustinus Geronimus *tr. de Cardin. §. sibi quoad vixeris, n. 10.* cuius verba hic transcribere non desinam. itaque sic ait: Cardinales apud Papam residentes, hoc est in Romana Curia, excusantur à residentia suorum beneficiorum, quod an hodie verum sit, non immeritò dubitari posset ex eo quòd Trident. *sess. 23. cap. 1. de reformat.* decreuit omnes Episcopos, Archiepiscopos & Patriarchas in sua Ecclesia, vel diocesi residere debere, etiam si S.R.E. Cardinales sint; puto tamen verius si agunt in Romana Curia, & à Summo Pontifice inde discedere non inuentur, perinde esse ac si residerent, quia tacita illa Papæ approbatio videtur dispensatio. Nam idem ipsum Concilium *d. cap. 1.* dicit ex iustis causis eosdem à residentia abesse posse, si legitime absentie causas Romanus Pontifex, aut Metropolitanus, vel eo absente, suffraganeus Episcopus antiquior residens in scriptis approbauerit. At si Episcopus iustis de causis cum licentia potest abesse, multò magis Cardinalis; qui cum Romæ commoratur, licentiam à Pontifice maximo videtur habere, ac præfens in sua Ecclesia intelligitur; imò singulis Ecclesiis videtur deseruire, vt ait Innocent. III. in *d. cap. bona, de postulat. Pralat. & in c. cum dilectus de Cleric. non resid.* Oldrad. *conf. 48. per totum.* Philipp. Prob. *ad cap. vnic. n. 8. de maior. & obed. lib. 6.* quinimò Leo IV. in *Synodo Romana 67. Episcoporum,* teste Anastasio Bibliothecario in *eius vita, eodem tit. de Cler. non resident.* quemdam Anastasium Presbyterum Cardinalem tituli S. Marcelli fuisse depositum, quòd titulum suum per spatium quinque annorum deseruisset, hoc est; fuisset absens, & non resedisset in Curia in suo titulo, nec assistisset Papæ, vt asserunt Io. Andreas in *addit. ad Specul. tit. de legat. & Oldrad. d. consil. 48.*

2. Sed hæc sententia, quamvis multorum authorum